

Saksbehandler: Jarle Bjørkelund

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
093/23	Formannskapet	28.08.2023
081/23	Kommunestyret	28.08.2023

Hovedbrannstasjon Raglamyr - Økt budsjettramme

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Budsjettrammen for bygging av hovedbrannstasjon på Raglamyr økes med bakgrunn i innhentede pristilbud. Budsjettrammen for P526 Beredskapssenter, lege og brann, økes fra 192,1 mill. kroner til 240,6 mill. kroner. Økningen på 48,5 mill. kroner innebærer at budsjettdelen for hovedbrannstasjonen økes fra 138,4 mill. kroner til 186,9 mill. kroner.

Økt budsjett finansieres ved økt bruk av ubundet investeringsfond.

I bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd (2A) gjøres følgende endringer i 2023:

Investeringer i varige driftsmidler økes med 48 500 000 kroner.

Bruk av ubundet investeringsfond økes med 48 500 000 kroner.

I bevilgningsoversikt investering etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd (2B) gjøres følgende endring i 2023:

Budsjett for P526 Beredskapssenter, lege og brann, økes med 48 500 000 kroner.

Formannskapet 28.08.2023:

Behandling:

SAK 081/23 – Hovedbrannstasjon Raglamyr – Økt budsjettramme - Forslag til vedtak - saken sendes i retur, foreslått av Rune Midtun, Fremskrittspartiet

Forslag til vedtak:

Saken sendes tilbake pga. manglende informasjon og dokumentasjon i sakspapirene.

Saks opplysninger er mangelfulle, og relevant informasjon er ikke vedlagt til formannskapet.

Det forventes at saken kommer tilbake på et senere tidspunkt med oppdatert oversikt over økonomi og hva kostnaden blir i årene fremover for Karmøy kommune, samt gyldige avtaler om leie.

Det foreligger ingen avtale for leie innen brann og legevakt.
Manglende oppjustert eiendomsverdi for tomt.
Det foreligger ikke ny beregning av selvkost.
Skaleringen av hovedbrannstasjon er ikke oppdatert med tilpasset tiltenkt område.
Informasjon om Sveio kommune sitt arbeid med uttredelse fra HBR IKS foreligger ikke.
Vedtatt økonomiplan planlegges overskredet.

Midtun (FrP) fremmet følgende motforslag:

*Saken sendes tilbake pga. manglende informasjon og dokumentasjon i sakspapirene.
Saks opplysninger er mangelfulle, og relevant informasjon er ikke vedlagt til formannskapet.
Det forventes at saken kommer tilbake på et senere tidspunkt med oppdatert oversikt over økonomi og hva kostnaden blir i årene fremover for Karmøy kommune, samt gyldige avtaler om leie.*

Votering:

Innstillingen ble vedtatt med 9 stemmer mot 2 stemmer (2 FrP) for forslag fremsatt av Midtun (FrP).

FSK- 093/23 Vedtak:

Budsjettrammen for bygging av hovedbrannstasjon på Raglamyr økes med bakgrunn i innhentede pristilbud. Budsjettrammen for P526 Beredskapssenter, lege og brann, økes fra 192,1 mill. kroner til 240,6 mill. kroner. Økningen på 48,5 mill. kroner innebærer at budsjettdelen for hovedbrannstasjonen økes fra 138,4 mill. kroner til 186,9 mill. kroner.

Økt budsjett finansieres ved økt bruk av ubundet investeringsfond.

I bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd (2A)
gjøres følgende endringer i 2023:

Investeringer i varige driftsmidler økes med 48 500 000 kroner.

Bruk av ubundet investeringsfond økes med 48 500 000 kroner.

I bevilgningsoversikt investering etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd (2B)
gjøres følgende endring i 2023:

Budsjett for P526 Beredskapssenter, lege og brann, økes med 48 500 000 kroner.

Saksutredning

Sammendrag

Det har vært gjennomført anbudskonkurranse for oppføring av ny hovedbrannstasjon. Karmøy kommune har mottatt to tilbud som begge overstiger budsjettrammen, og det er derfor behov for politisk behandling av en oppdatert og økt kostnadsestimat for hovedbrannstasjonen for å inngå kontrakt. Vedståelsesfristen for de mottatte tilbud er satt 16.09.2023. For å kunne gjennomføre konkurransen, må budsjettrammen økes innen utløpet av vedståelsesfristen.

.

Bakgrunn for saken

I kommunestyret 09.05.2022, KST 43/22, ble det fattet vedtak om bygging av Hovedbrannstasjon for Haugaland Brann og Redning på Raglamyr. Dette ble også stadfestet i rulleringen av investeringsbudsjettet for 2023, KST 134/22. Hovedbrannstasjon på Raglamyr er satt opp med en bevilgning på 138,4 mill. kroner.

Saksfremlegg for kommunestyrets behandling er vedlagt som bilag 1.

På bakgrunn av kommunestyrets vedtak er det gjennomført anbudskonkurranse for oppføring av ny hovedbrannstasjon. Det er mottatt to tilbud som begge overstiger vedtatt budsjetttramme. For å realisere prosjektet, er det behov for økt budsjetttramme. Forut for anbudskonkurransen er det gjennomført kostnadsreduserende tiltak under prosjektering.

Det har vært et felles mål i Karmøy kommune og Haugaland brann og redning IKS (HBR) om at hovedbrannstasjonen skal være en nøktern og effektiv bygning. Det har vært jobbet grundig over lang tid for å utvikle et bygg med gode og kostnadseffektive arealer. Anbudskonkurranser viser at avsatte budsjettmidler ikke er tilstrekkelig for å realisere et bygg i samsvar med kompleksiteten/kravene et slikt bygg har. Oppsummert er utgangspunktet dette:

- Det er under prosjekteringsfasen brukt betydelig tid i sammen med HBR for å oppnå kostnadsreduserende tiltak.
- Hovedbrannstasjonen skal ha fellesfunksjoner for hele beredskapsområdet.
- Faglig er det enighet om at det er gunstig beredskapsmessig å ha to døgnbemannede stasjoner, en i nord og en i sør i tettstedet Haugesund
- Dimensjonering av en hovedbrannstasjon i Karmøy vil ha tilnærmet samme størrelse og funksjoner uavhengig hvor mange kommuner som inngår i Haugaland brann og redning IKS (HBR) eller om den kun skal være en hovedbrannstasjon for Karmøy kommune.

Hovedbrannstasjonen skal ha fellesfunksjoner for hele beredskapsområdet. Hovedbrannstasjonen skal samle ansatte innenfor administrasjon, døgnbemannet beredskap, forebyggende og feieravdeling under ett og samme tak. Som et nav i HBR skal hovedbrannstasjonen ivareta flere funksjoner som verksted, vaskeri, lager og ressursstasjon, noe som gjør at øvrige stasjoner har behov for redusert areal og færre driftsfunksjoner. Det er gjort en gjennomgang av rom- og funksjonsprogrammet for å vurdere forskjellen på om dette var en hovedbrannstasjon for Karmøy alene. Den viser at hovedbrannstasjon på Karmøy vil kreve samme funksjoner og om lag lik størrelse uansett antall kommuner den dekker samtidig som det gir muligheter å inkludere flere kommuner senere uten store endringer.

	Endring om Karmøy var alene	Drift	Investering
Garderobes beredskap	Bemanningen vil være uendret, da dette er minimumskrav	Uendret	Uendret
Garderobes bolig, feiervesenet	Bemanningen kan muligens reduseres med 4 ansatte. Denne arealbesparelsen blir liten, da helhetlig løsning krever et vist areal for å fungere	Noe redusert aktivitet (strøm, vaskemiddel osv) pga færre ansatte. Dette er selvkostområde og en reduksjon i areal gir ikke sparte midler innen driftsbudsjett hbr.	Muligens en liten reduksjon, må avklares med arkitekt
Vask, renhold	Størrelsen vil være uendret da dette er behov for denne løsningen. Denne er allerede redusert mye, og det er nok ikke mer å gå på. Tilbakemeldinger fra andre brannvesen som har vurdert vår løsning, er at vi allerede har for lite lagerplass	Noe redusert aktivitet (strøm, vaskemiddel osv), men de fleste hendelser som medfører aktivitet er i dette stasjonsområdet eller i Karmøy kommune.	Uendret
Lager		Uendret	Uendret
Kontorplasser beredskap	Kan muligens redusere 2 plasser, men det vil begrense eventuelt fremtidige fleksibilitet/samarbeid med andre brannvesen.	Noe redusert størrelse/areal, men liten innvirkning på det store kostnadsbildet da fellesareal fortsatt må være samme areal.	
Kontorplasser forebyggende	Kan muligens redusere 2 plasser, men det vil begrense eventuelt fremtidige fleksibilitet/samarbeid med andre brannvesen.	Noe redusert størrelse/areal, men liten innvirkning på det store kostnadsbildet da fellesareal fortsatt må være samme areal.	
		Noe redusert størrelse/areal, men liten innvirkning på det store kostnadsbildet da fellesareal fortsatt må være samme areal. Dette er selvkostområde og en reduksjon i	

Befolkningsgrunnlaget som stasjonene i Haugesund og Raglamyr skal dekke, er over 50 000 og i stadig utvikling. Dette krever to vaktlag. Å splitte vaktlagene på to stasjoner gir best beredskap med tanke på vårt geografiske ansvarsområde. Det er krav om ett vaktlag i et tettsted på over 20.000 innbyggere. Karmøys befolkningsvekst på fastlandet og innenfor tettstedet Haugesund har i sterk grad bidratt til at tettstedet Haugesund skal ha 2 døgnbemannede vaktlag. Den døgnbemannede stasjonen på Raglamyr vil foruten erstatte brannstasjonene på Bø og Vormedal også få utvidet dekningsområdet i Tysvær.

Faglig har det også tidligere vært vurdert som gunstig beredskapsmessig å ha to døgnbemannede stasjoner, en i nord og en i sør i tettstedet Haugesund som også inkluderer fastlands-Karmøy. Stasjonene vil samtidig kunne dekke et større beredskapsområde i regionen og nabokommunene til Haugesund.

Det er under prosjekteringsfasen brukt betydelig tid i sammen med HBR for å oppnå kostnadsreduserende tiltak. Det legges og opp til gjenbruk av mye av eksisterende utstyr, møbler og inventar. Det vurderes ikke som realistisk å oppnå betydelig kostnadsreduksjoner gjennom ytterligere bearbeidelse av prosjektet.

Budsjettramme

Vedtatt budsjettramme for byggeprosjektet hovedbrannstasjon er på 138,4 mill. kroner. Av dette beløpet er 105 mill. kroner avsatt til selve bygg entreprisen. Basert på mottatte tilbud er prosjektet underbudsjettet med 48,5 mill. kroner. For at prosjektet skal kunne realiseres, er det derfor nødvendig å øke budsjettrammen.

Etter kommunestyret sitt vedtak om økt budsjettramme i mai 2022, har det pågått prosjekteringen av hovedbrannstasjonen. I denne fasen er arealbehovet betydelig redusert i forhold til opprinnelig plan.

Eksempler på arealreduksjoner i prosjektet inkluderer:

- Garasje for administrative biler er fjernet og feierbiler plasseres i frittstående carporter.
- Redusert lagerareal.
- Endring av noen soverom til dobbeltrom.

- Felles garderobeløsning for beredskap og feiere.
- Felles undervisningsrom samt felles auditorium og gymsal med redusert areal.
- Bruk av vaskehall og verksted som biloppstillingsplass for utrykningskjøretøy.
- Redusert areal på kontor der alle kontor er av samme størrelse.
- Felles kjøkken/spiserom for døgnansatte i beredskap og øvrige ansatte.

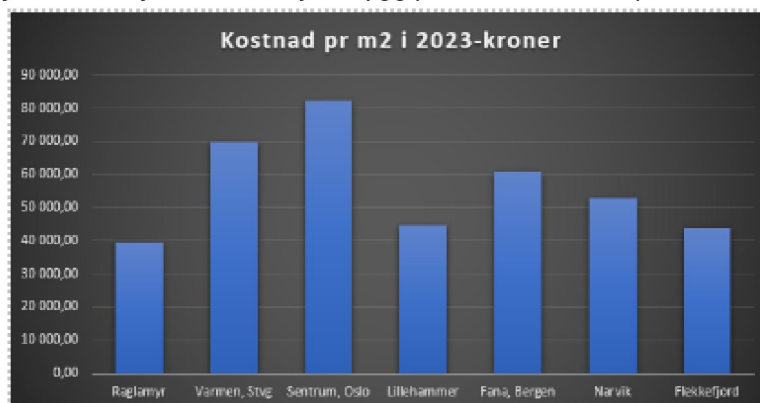
Ytterligere reduksjon av arealer vil gjøre det problematisk å opprettholde nødvendige funksjoner og samtidig tilfredsstille Arbeidstilsynets krav til ren og uren sone.

Den økte budsjetttrammen som ble vedtatt av kommunestyret 9. mai 2022, har gjennom de mottatte tilbud vist seg å ikke være tilstrekkelige. Bakgrunnen for dette er sammensatt. Det ene er den generelle prisøkningen for entrepriser i perioden. Det andre er at opprinnelig priskalkyle har vist seg å være feil.

Karmøy kommune sin kalkyle var i det nedre prissjiktet sammenlignet med kalkyler for tilsvarende brannstasjoner fordi man antok at det ville være billigere å bygge på Haugalandet. Antagelsen stemmer, men prosjektkalkylen har likevel vært for lav noe som skyldes flere faktorer.

- Etter samtale med Bygganalyse, som utarbeider normene i Norsk Pris bok, fremkommer det:

«Brannstasjon er såpass særegne og spesial tilpassede bygg som gjør at det er svært vanskelig å estimere kostnader for brannstasjoner. Miksen mellom ulike romtyper (hotell, kontor, verksted/produksjonsareal) samt det høyst varierende innholdet i og de ulike kvalitetene som blir valgt for disse spesialtilpassede rommene, gjør det svært vanskelig å forutse entreprise kostnad. Det har derfor ikke vært mulig å etablere en felles norm for brannstasjonsbygg på nåværende tidspunkt.»

1 Kvadratmeterpris på stasjoner bygget 2022/23 sammenlignet med nye reviderte kalkyler som inkluderer entreprisetilbud for ny hovedbrannstasjon på Raglamyr

Av søylediagrammet over kan man se at kvadratmeterpris i innhentet tilbud for hovedbrannstasjonen på Raglamyr ikke er høy i forhold til andre nye brannstasjoner bygget den senere tid.

Vedståelsesfristen for de mottatte tilbud er satt 16.09.2023. For å kunne gjennomføre konkurransen, må budsjetttrammen økes innen utløpet av vedståelsesfristen.

Status dagens situasjon

Første pålegg om utbedring etter tilsyn fra Arbeidstilsynet kom 17.11.2017. For Karmøy kommune er det kun brannstasjonen i Skudeneshavn som har fått lukket avvikene. De ansatte på de 4 andre stasjonene arbeider fortsatt under forhold som ikke oppfyller kravene til ren/uren sone og arbeidsplassforskriftens krav om skille mellom dame og herregarderobe.

Ansatte i beredskapsavdelingen og i feiervesenet utsettes for kreftfremkallende stoffer da det ikke er tilfredsstillende løsninger for ren/skitten sone. Tøy og utstyr vaskes på Kopervik stasjon i lokaler som ikke er egnet for slik aktivitet, og de ansatte eksponeres daglig for kreftfremkallende stoff. Stasjonen har heller ikke ventilasjonsanlegg som ivaretar ett forsvarlig innemiljø på kontorene, det oppleves stadig at bileksos og lukt fra eksponert tøy kan kjennes på kontorene.

Konsekvens om situasjonen ikke bedres

HBR som arbeidsgiver oppfyller ikke sitt ansvar om et fullt ut trygt og forsvarlig arbeidsmiljø. En konsekvens av å ikke lukke avvikene innen fastsatte frister, det kan være stengning av stasjon(er) inntil avvik er lukket.

Arbeidstilsynet (AT) har gitt flere utsettelse siden 2017 og 18.01.2023 var siste frist for å svare ut hvordan avvik skulle lukkes der politiske vedtak og planer ble lagt frem. Det foreligger krav om å sende en status over prosessene innen 01.11.2023 der forventningen er at avvik skal lukkes innen utgangen av 2024. AT har varslet at det ikke blir gitt flere utsettelse, og neste skritt for å sikre etterlevelse av påleggene kan være tvangsmulkt.

Det er signalisert fra AT om at det vil bli gitt dagbøter. Stasjoner med høyere aktivitet og eksponering kan bli pålagt høyere bøtesatser. Formålet med bøkene er å sikre at virksomheten etterlever påleggene som er gitt i henhold til arbeidsmiljøloven § 18-7. Hvis allerede fastsatte tidspunkt for å lukke påleggene endres, kan AT vedta tvangsmulkt når de mottar oppdatert status.

Flere brannstasjoner i Norge befinner seg i samme situasjon som HBR og er allerede pålagt dagbøter, noen stasjoner er sågar også varslet stengt.

Midlertidige tiltak

Karmøy har gjort midlertidige tiltak for å legge til rette for at mannskaper kan dusje på stasjonene etter endt innsats. Disse tiltakene ble gjort som hastetiltak sommeren 2022 etter påtrykk fra AT. AT har vært tydelige på at disse midlertidige tiltakene ikke gir noen form for utsettelse, tiltakene har bidratt til at dagbøkene ikke begynte å løpe allerede høsten 2022.

Vurdering av innkomne tilbud

Vi har mottatt tilbud fra to entreprenører som begge overstiger avsatt budsjett. Begge tilbyderne gir normalt konkurransedyktige priser her lokalt. Det er svært lite avvik mellom tilbudene, noe som betyr at de er noenlunde samstemte i deres vurdering av kostnaden for oppføring av en slik brannstasjon. Sammenliknet med andre nye brannstasjoner (stasjonene som kun har funksjonen «brann- og redning» og ikke feiervesen), så kommer tilbudene vi har mottatt godt ut.

Kommunedirektørens konklusjon

Den prosjekterte hovedbrannstasjonen er tilpasset det som er nødvendig for å dekke funksjonsbehovet. Bygget har gjennomgått flere kutt og er planlagt ned til den minste detalj i sammen med brukerne. Det er således begrenset mulighet til å ytterligere redusere arealene og kvaliteten, uten å redusere byggets funksjon.

De mottatte tilbudene vurderes å være i samsvar med dagens markedspriser. Det antas at det ikke ville kunne oppnås bedre tilbud gjennom ny utlysning.

Hovedbrannstasjon bygges ut på vegne av HBR, men skal bygges og eies av Karmøy kommune. Før endeigl avtale inngås skal saken også formelt styrebehandles i selskapet. Det er viktig for HBR og de ansatte at hovedbrannstasjonen realiseres så raskt som mulig. Dette for å sikre et forsvarlig arbeidsmiljø for selskapets ansatte, herunder for å oppfylle Arbeidstilsynet sine pålegg.

Dersom det ikke vedtas økt bevilgning, vil konkurransen måtte avlyses. Konsekvensen av dette er at ferdigstillelse av ny hovedbrannstasjon utsettes, herunder at kravene fra Arbeidstilsynet ikke vil oppfylles.

Kommunedirektøren anbefaler derfor at kommunestyret fatter vedtak i henhold til forslag til vedtak.

Vedlegg:

Hovedbrannstasjon billag 1